

Vaše značka MZDR 27009/2025/OVZ
Sp. zn. 12/2024/SZD/HK
Č. j. KVOP-15299/2026
Datum 24. března 2026

Vážený pan
Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA
ministr
Ministerstvo zdravotnictví
Palackého náměstí 375/4
128 01 Praha 2

Vážený pane ministře,

informuji Vás o ukončení šetření zaměřeného na právní úpravu odstraňování azbestu ze staveb. Za zásadní nedostatek jsem považoval, že práce s azbestem prováděné svépomocnými stavebníky či OSVČ bez zaměstnanců probíhaly zcela bez preventivního dozoru státu. Záležitost totiž v praxi neřešily ani stavební úřady, ani hygienické stanice. Cílem šetření bylo přispět k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví lidí.¹

Důvody ukončení šetření

Šetření uzavírám zejména proto, že 1. 1. 2026 začala platit novela zákona o ochraně veřejného zdraví,² která **rozšířila ohlašovací povinnost prací s azbestem i na OSVČ a svépomocné stavebníky**. Dozor nad pracemi s azbestem pak zákon vůči všem subjektům svěřuje hygienickým stanicím.

Stát novelou zákona o ochraně veřejného zdraví zavedl preventivní institut, který má potenciál včas ovlivnit odbornost prováděných prací, a tím také zajistit vyšší bezpečnost a ochranu zdraví. To považuji za důležité. Rozšíření ohlašovací povinnosti jednoznačně vítám.

Aktuální kroky úřadů

Dalšími dílčími aspekty se nyní nebudu podrobněji zabývat, neboť i zde vnímám, že úřady začaly činit kroky k jejich vyjasňování. Oceňuji například:

V rezortu Ministerstva zdravotnictví

- První krok ke **konkretizaci dosud nedefinovaného pojmu „práce s ojedinělou a krátkodobou expozicí azbestu“**.³ Ministerstvo v návaznosti na mé šetření

1 Toto šetření jsem zahájil po skončení šetření z vlastní iniciativy sp. zn. 587/2024/VOP, v němž jsem právní úpravu ohlašovací povinnosti vůči hygienickým stanicím vyhodnotil jako nedostatečnou z pohledu důsledného a komplexního zajištění BOZP při práci s azbestem.

2 Ustanovení § 41 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

3 Ustanovení § 2 vyhlášky č. 394/2006 Sb. Na tyto práce se vztahuje výjimka a není nutné je předem hlásit hygienické stanici (§ 41 odst. 1 a 7 zákona o ochraně veřejného zdraví).

na svých stránkách⁴ zveřejnilo upozornění že „při demontáži střešní krytiny (kdy dochází k narušení celistvosti materiálu) se nejedná o krátkodobou expozici dle uvedené vyhlášky. Povinnost podat hlášení prací s azbestem tak zůstává“. Ministerstvo mě také informovalo, že uvedené platí i pro mechanické čištění střešní krytiny s azbestem a analogicky pro obdobné činnosti. Věřím, že se ministerstvo bude i v budoucnu věnovat další konkretizaci uvedeného pojmu. Absenci bližších kritérií či chybějící vymezení těchto prací považuji za nežádoucí. Vyvolává nejistotu pro občany i firmy, kteří potřebují provádět práce na stavbách se zásahem do azbestových materiálů, a hrozí jim v případě neohlášení pokuty.

V rezortu Ministerstva pro místní rozvoj

- Příslib ministerstva,⁵ že v budoucnu **počítá v rámci další novelizace vyhlášky č. 131/2024 Sb. s vyjasněním povinností projektantů** při práci s azbestem (téma průzkumů staveb z pohledu výskytu azbestu). I zde očekávám další aktivitu ministerstva.

V rámci spolupráce rezortů

- Iniciativu Ministerstva pro místní rozvoj, které ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem zdravotnictví zahájilo práce na **aktualizaci Společného stanoviska k problematice azbestu**.⁶ I Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí (Kancelář) informovala ministerstvo o problematických místech stanoviska, která doporučuji zrevidovat. Informace o dalších krocích na aktualizaci metodiky nemám zatím k dispozici.

Činnost ombudsmana

Kancelář zpracovala k nové právní úpravě informační leták⁷ zaměřený na výměnu azbestové střechy za novou. V něm veřejnost srozumitelně informujeme, jaká pravidla pro takovou výměnu platí.

4 Ministerstvo zdravotnictví: Kdo a jak musí hlásit práce s azbestem – novinky od roku 2026. Online. Dostupné z: <https://mzd.gov.cz/kdo-a-jak-musi-hlasit-prace-s-azbestem-novinky-od-roku-2026/>.

5 Dopis ze dne 27. 10. 2025, č. j. MMR-69764/2025-82, navazující na ministerstvem provedené vypořádání mé připomínky v procesu vzniku vyhlášky č. 131/2024 Sb.

6 Ministerstvo pro místní rozvoj: Společné stanovisko MMR, MZ a MŽP k problematice azbestu ve vztahu k údržbě dokončené stavby. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo-pravo-a-legislativa/novy-stavebni-zakon/metodiky/dotcene-organy-a-spolecne-metodiky/spolecne-stanovisko-mmr,-mz-a-mzp-k-problematice-a>.

7 Veřejný ochránce práv – ombudsman. Azbestová střecha: Jak ji správně vyměnit. Online. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/letaky/azbestova_strecha/azbestova-strecha.pdf.

V souvislosti s probíhající novelizací stavebního zákona jsem doporučil⁸ také novelizaci:

- Ustanovení § 247 odst. 1 – zrušení textu „nebo obsahuje azbest“. Od 1. 1. 2026 novela zákona o ochraně veřejného zdraví zavádí povinnost hlásit práce s azbestem předem krajské hygienické stanici. Aktuálně tak v některých případech existuje duplicita úředních procesů, protože i stavební zákon vyžaduje k odstranění stavby s azbestem (nebo její části) povolení stavebního úřadu (§ 247 odst. 1). To znamená povinnost občanů projednat práce s azbestem souběžně u dvou úřadů – u hygienické stanice, ale i u stavebního úřadu. Vzhledem k nové úpravě na úseku ochrany veřejného zdraví je vhodné zvážit omezení duplicitních úředních procesů zrušením textu „nebo obsahuje azbest“ z § 247 odst. 1.
- Ustanovení § 160 a § 163 – v obou případech výslovné doplnění povinnosti řídit se při pracích s azbestem zvláštními předpisy. V případě výše uvedené úpravy § 247 odst. 1 bude vhodné současně zdůraznit povinnost řídit se při pracích s azbestem zvláštními předpisy (s odkazem zejména na § 41 zákona č. 258/2000 Sb. a § 21 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., které se vztahují na všechny stavebníky), a to výslovným doplněním této povinnosti do povinností stavebníka (§ 160) i do povinností zhotovitele (§ 163).
- Přílohy č. 1 – změnu názvu této přílohy. Je vhodné zvážit změnu názvu přílohy č. 1 z „Drobné stavby“ na „Drobné záměry“. Stavební zákon stanoví povinnost zajistit při provádění drobných staveb uvedených v této příloze stavební dozor. Současný název přílohy však přináší nejasnosti, neboť příloha za drobné stavby označuje nejen stavby, ale i údržbu staveb, která již stavbou není. V důsledku toho vzniká povinnost zajišťovat stavební dozor i při provádění pouhé údržby (tedy činností, které nejsou stavbou ve smyslu § 4 odst. 1 a § 5 odst. 1). To představuje nepřiměřenou administrativní a finanční zátěž stavebníků. Navrhovaná změna umožní jednoznačné rozlišení mezi drobnými stavbami a údržbou jako samostatnou kategorií záměrů. Povinnost zajištění stavebního dozoru se tak bude vztahovat výhradně na provádění drobných staveb, nikoli na provádění jejich údržby.

Novelizace by přispěla k dalšímu vyjasnění pravidel. Uvítám, když Ministerstvo pro místní rozvoj toto mé doporučení zváží.

Na svém nástupci (budoucím ombudsmanovi) ponechávám, aby sledoval vývoj praxe (na základě upravené legislativy a vznikajících metodických materiálů) a v případě potřeby azbestovou problematiku s úřady opět otevřel.

⁸ Dopis ze dne 19. 1. 2026. Online. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/aktualne/ochrana_prirody_a_pamatek_v_ohrozeni_kvuli_novele_stavebniho_zakona-ombudsman_se_obraci_na_poslance/dopis_vyborum_novela_stavebniho_zakona.pdf.

V úvahu přichází kromě již výše zmíněných témat i např. bližší specifikace parametrů **kontrolovaného pásma** v nařízení vlády č. 361/2007 Sb. (jde o rezort Ministerstva zdravotnictví).

Žádost o zaslání informací

I přes ukončení šetření prosím ministerstva o poskytnutí informací k následujícímu:

Ministerstvo pro místní rozvoj

- Informace ke **stavu aktualizace shora zmíněného Společného stanoviska k problematice azbestu** a informace **ke stavu přípravy novelizace vyhlášky č. 131/2024 Sb.**

Ministerstvo životního prostředí

- Informace k **poplatkům za ukládání odpadů s azbestem na skládku**. V minulosti ministerstvo uvažovalo o snížení (či upuštění) zákonné výše poplatku. V roce 2025 byl zákonný poplatek 500 Kč, v roce 2026 došlo ke zvýšení na 600 Kč. Ceny celkového poplatku za uložení na skládku rostou (např. firma SAKO Brno účtovala v roce 2024 a 2025⁹ za tunu 5 350 Kč, v roce 2026¹⁰ již 6 800 Kč). Vzhledem k očekávanému nárůstu prací s azbestem mě zajímá:
 - zda ministerstvo uvažuje o snížení zákonného poplatku a činí k tomu příslušné kroky;
 - zda by považovalo za vhodné legislativně regulovat rovněž maximální celkovou výši poplatku za uložení na skládku, případně stanovit určitá kritéria pro stanovení výše celkového poplatku;
 - aktuálně připravované dotační programy na podporu odstraňování azbestových materiálů ze staveb.

K tématům uvítám jakékoliv další relevantní informace.

Děkuji Vám i Vaším pracovníkům za spolupráci poskytnutou v průběhu šetření. O ukončení šetření informuji rovněž ministryni pro místní rozvoj a ministra životního prostředí.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

9 Sběrný dvůr odpadů SAKO: Ceník. Dostupné z: https://www.sako.cz/sites/default/files/docs/2024/07/Cen%C3%ADk_SD%20SAKO%20Jedovnick%C3%A1_k%20vyv%C4%9B%C5%A1en%C3%AD%20na%20web_platn%C3%BD%20od%201_1_2024.pdf.

10 Sběrný dvůr odpadů SAKO: Ceník odpadů. Dostupné z: <https://www.sbernydvurbrno.cz/cenik>.